

HMS ÅRSRAPPORT

STOPP OG TENK
Ikke start arbeidet før du føler deg trygg

Det er DU som må vurdere forholdene HER og NÅ

Kan du den jobben du nå skal utføre?	J	A
Har du utstyret som trengs for å gjøre jobben sikker?	5	4
Er alt avklart med kollegaer og leder?	5	4
Har du kontroll på dine omgivelser?	5	4
Bruker du nødvendig verneutstyr?	5	4
Kan du trygt starte arbeidet?	5	4

Kan du svare JA på alle punkter? Lykke til med arbeidet!
Hvis du ikke kan svare JA på noe, ta kontakt med din leder!

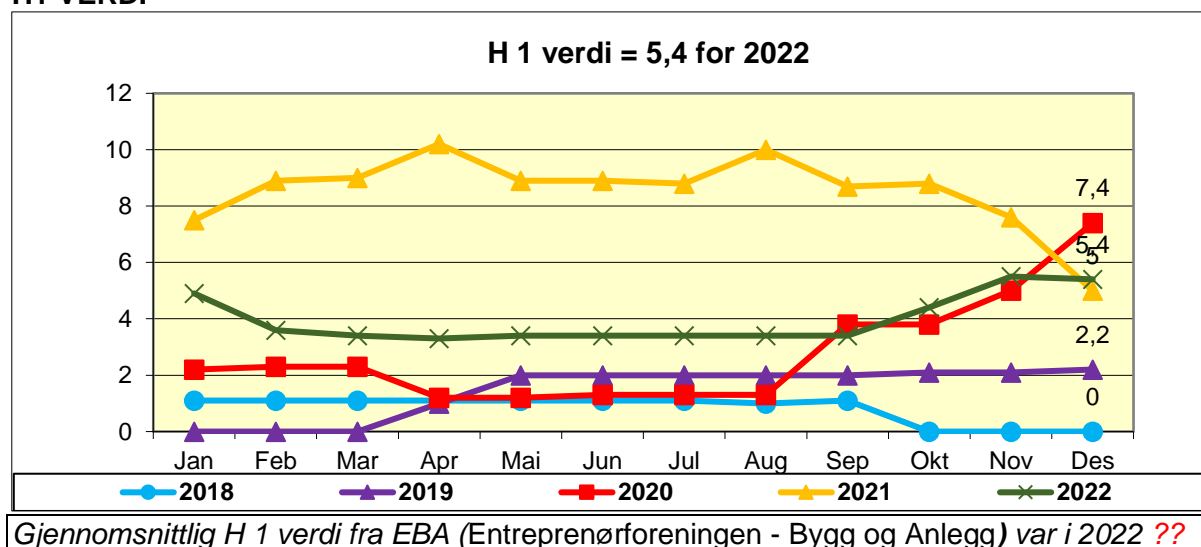
RISA **EKTA VARE**

2022

1.0 SKADESTATISTIKK

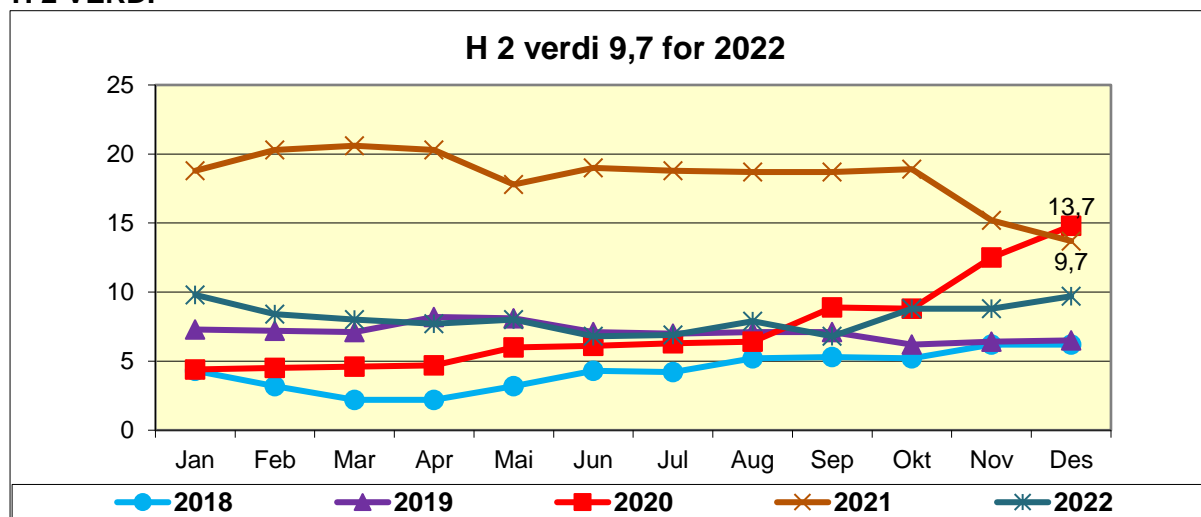
H 1 verdi er antall arbeidsulykker med fravær pr. 1 000 000 arbeidede timer.
H 2 verdi er antall arbeidsulykker med og uten fravær pr. 1 000 000 arbeidede timer.
F verdi er antall fraværsdager pga. skader pr. 1 000 000 arbeidede timer

H1 VERDI

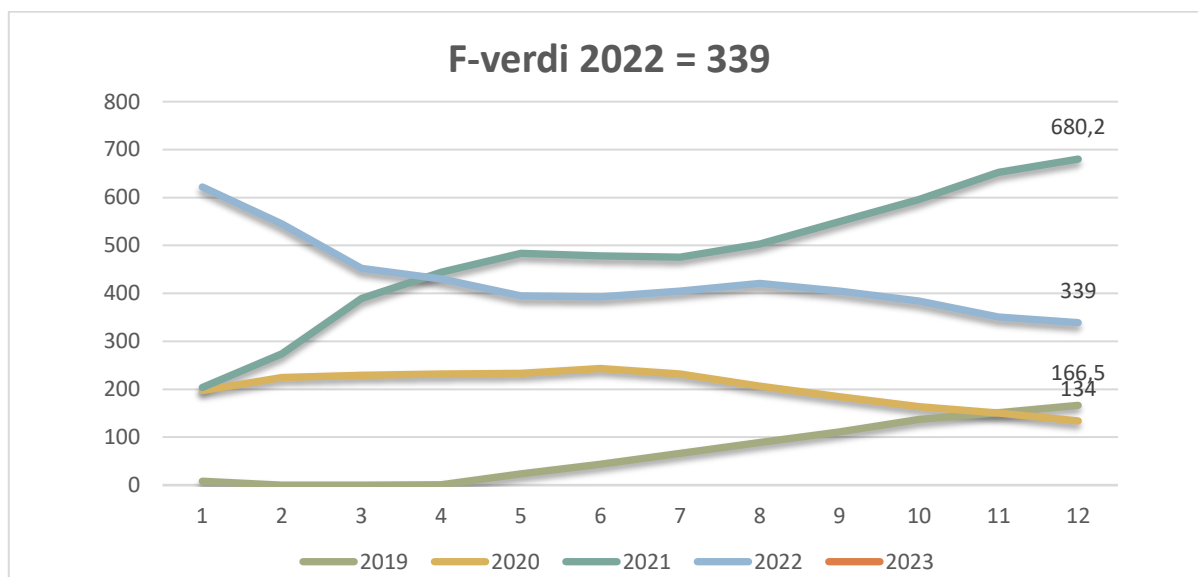
Vi har ikke nådd målet om null fraværsskader i 2022. Med en H1-verdi på 5,4 ved utgangen av 2022 hadde vi en økning på 0,4 % fra fjoråret. H1-verdi på 5,4 ligger ?? % under gjennomsnittet i Bygg og anlegg (EBA-bedriftene) for 2021.

H 2 VERDI

Målet for 2022 for H2 verdi er også 0, så målet er ikke nådd. Dette skyldes 5 fraværsskader og 4 skader uten fravær som gir en H2-verdi på 9,7 for 2022. Dette er imidlertid en nedgang på 4% fra forrige år. Ved å inkludere våre UE ville tallene vært tilnærmet like (H1=5,3 og H2=9,7). UE hadde 1 skade med fravær og 1 uten. H2-verdien er imidlertid innfor ift krav fra våre kunder. Ved H2 høyere enn 12, kreves ekstra redegjørelse for HMS arbeidet før innlevering av anbud. Vi ligger i år under denne grensen, og det er bra!

F VERDI er antall fraværsdager på grunn av skader pr 1 000 000 arbeidede timer

Gjennomsnittlig F verdi fra EBA (Entreprenørforeningen - Bygg og Anlegg) var i 2022 ??

Vi har i 2022 hatt totalt 314 fraværsdager på grunn av yrkesskader, noe som resulterer i en F-verdi på 339. Dette er en halvering fra fjoråret der antall fraværsdager var 555 med en F-verdi på 680.

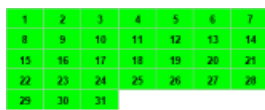
Fraværsskadene for 2022 er listet opp nedenfor og skiller på Alvorlige personskader som fører til varig mèn (K4) og Mindre alvorlige (fravær uten varig mèn)

KONSEKVENNS	TYPE PERSONSKADE	Dager
Alvorlig	Hjullastersjåfør fikk nakkeskade og lammelse i kroppen da stor steinblokk traff skuff under utlasting i tunnel	84 dgr.
Mindre alvorlig	Skadet hånd ved bruk av vinkelsliper	29 dgr.
Mindre alvorlig	Sklei og fikk brist i ribbein	6 dgr.
Mindre alvorlig	Fikk kumlukk på fot	4 dgr.
Mindre alvorlig	Lastebilsjåfør ble rygget på av hjullaster i tunnel	5 dgr.
Alvorlig	Personskader fra 2021 som påvirker 2022: Bergsprenger truffet av stein i hodet under sprengning (177 dager) Fall fra maskin i 2020 – skadet hofte (9 dager)	186 dgr.
	TOTAL ANTALL DAGER	314 dgr.

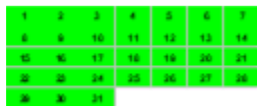
- Ingen skade
- Skade uten fravær
- Skade med fravær

Risa AS+RISA1 Skadekalender 2022

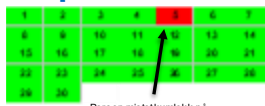
Januar 2022

Mai

September

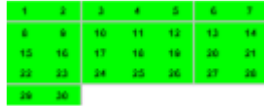

Person mistet kumlokk på vrist- fotble forstuet

Februar

Juni

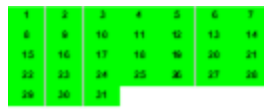

Oktober

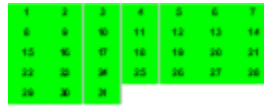

Sklep på aluminiumsplate - brist i 3 ribbein
Holdt i lau som glapp fra maskinkrok- brudd i håndledd

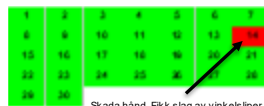
Mars

Juli

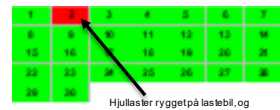

November

Skada hånd. Fikk slag av vinkelsliper under kopping av autvern

April

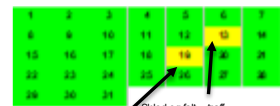
Hjullaster rygget på lastebil, og lastebilsjåler fikk ryggmerter

August

Kutt i legg under riving. Måtte sy 5 sting
Storsteinblokk falt hjullasterkuffe. Spjær fikk nakkeskade og lammelse i deler av kroppen.

Desember

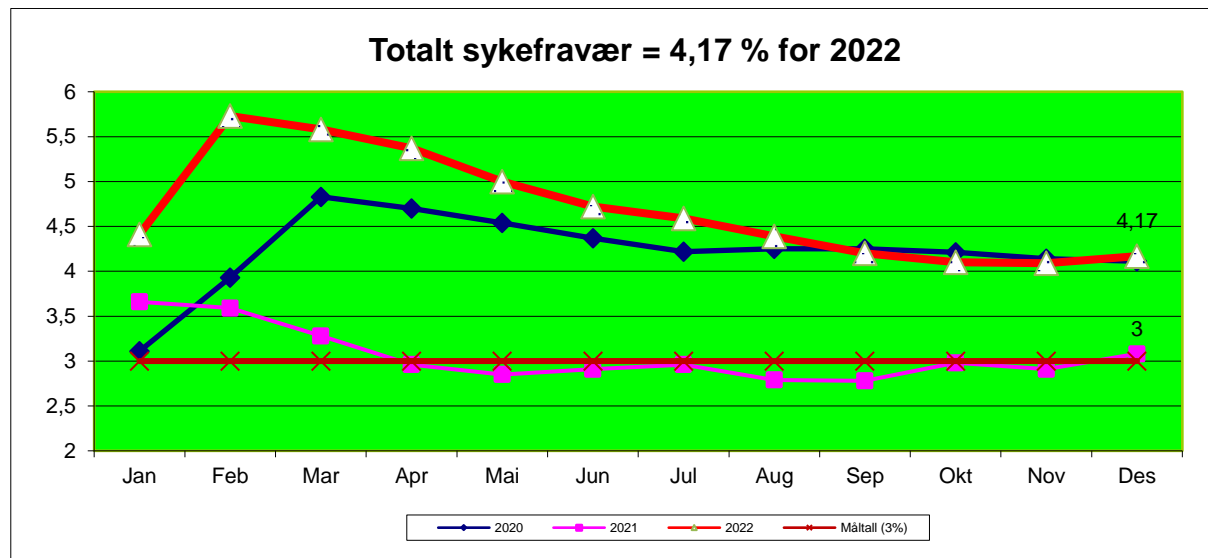

Klemfinger under løfing av hoppetaske - sydde 5 sting
Skled og falt - trafikkoppstøt i kende grein brystet brist i ribbein.

2.0 Sykefravær

Sykefravær for 2022 var totalt 4,17 %. Herav Korttid: 1,73 % og Langtid 2,44 %

Gjennomsnittlig sykefravær i bygg- og anleggsbransjen i 2022 var ?? %
(Entreprenørforeningen Bygg og anlegg (EBA) :

Risa AS sin målsetting for 2022 var å ha et sykefravær under 3%. Sykefraværet for 2022 endte med et resultat på 4,17%. Dette er en økning på 1,17% i forhold til målet. Fraværet for 2022 kan forklares ansatte med mange alvorlige sykdommer som kreft, psykiske plager, slitasje skader og covid-19. Vi har tett dialog med alle våre sykemeldte og tilrettelegger arbeid så langt det er mulig. Nøen velger i midlertidig å avslutte arbeidsforholdet etter 12 måneder med sykdom.

3.0 RAPPORT UØNSKEDE HENDELSER

Hensikten med rapportering er å få avdekket uønskede hendelser og sette inn gode tiltak for forbedring og korrigerings. På den måten forebygger vi både skader på mennesker, materiell og miljø.

Målet i Risa er N-verdi/H5 > 1000

N-verdi er et mål på antall registrerte nestenulykker, farlige forhold og personskader per million arbeidede timer. Sakene registreres inn som RUH Personell.

Figuren under viser utvikling over antall rapporterte uønskede hendelser siste 5 år.

Kategori	2022	2021	2020	2019	2018
RUH personell	800	501	420	555	997
RUH Maskiner/utstyr/materiell	1170	1020	650	658	1145
Kvalitetsavvik	751	549	381	277	506
RUH Miljø	182	81	66	100	135
Forslag til forbedringer	133	93	70	66	127
Positive hendelser	76	61	23	31	76
TOTALT	3110	2305	1608	1687	2986
Arbeidede Risa timer	920142	801 200	815 776	924.430	966.449
Arbeidede UE timer	205598	127.935	161.991	263.710	403.132
N-verdi/H5 <i>RUHP x 1 mill. = N-Verdi arb.timer (inkkl. UE)</i>	829 (Risa) 705 + UE	625 (Risa) 539 + UE	514 430 + UE	600 467 + UE	1031 727 + UE

Vi ser nå nesten en dobling av antall rapporterte RUH personell fra 2020 fram til nå. Det må vi anta skyldes det store fokuset vi har holdt på N-verdi og ønske om økt rapportering de siste to årene. Imidlertid har vi ikke nådd målet på en N-verdi på >1000 for Risa som selskap.

Vi må tilbake i 2017 og 2018 for å vise måltall over 1000 for Risa som selskap. Det er imidlertid viktig å påpeke at stadig flere og flere av våre prosjekter har N-verdi over 1000 beregnet ut fra sine arbeidede timer:

Prosjekt som har nådd målet:

2022: BESTE PROSJEKT - N-VERDI < 1000

PROSJEKT SOM NÅDDE MÅLET N-VERDI > 1000	N-VERDI
200027 Nedre Telemark og Vestfold	2305
210045 E16 Sætre- og Bjørkhaug tunneloppgradering	1547
210124 - Høgsfjord 1102 - Funksjon	1540
200284 - Infrastruktur Atlanteren BTL	1511
210096 - E39 Kr.sandvest – Mandal by (nye Veier)	1390
220083 - Valhall grunn-og utomhusarbeider	1330
210156 - Fv. 47 Karmsundgata	1317
220066 - Risa - Fv44 bussveien Jåttåvågen	1275
210101 - VVA -anlegg Reemarka	1179
220086 - 9301 Stavanger funksjon	1154
210033 - E6 Svenningelv-Lien	1102
180062 – Rekefjord Quarry	1023

Gjengen i Nedre Telemark tok kaka! BEST PÅ RAPPORTERING!

Prosjekter med mer enn 10 000 arbeidede timer
N-verdi > 1000, (RUH personell)

EKTAVARE

2022: BEST AVDELING MED SMÅPROSJEKTER - N-VERDI < 1000

ANLEGG INTERNAVDELING – BEST PÅ RAPPORTERING

GRATULERER! 😊

PROSJEKT	N-VERDI
ANLEGG INTERNAVDELINGEN (Prosjekter på Jæren)	1546
FJELLAVDELINGEN (Fjellsikring og Sprengning)	1495
ARBEIDSVARSLING	1105

Prosjekter med færre enn 10 000 arbeidede timer
Avdelingsvis N -verdi > 1000 (RUH Personell)

EKTAVARE

RUH PERSONELL – HVA LIGGER BAK TALLENE?

Saksbehandlingssystem ble byttet 01.01.23 fra Input Process til Avvik.com. En viss usikkerhet knyttet til tallene pga manglende like felt i de to systemene.

800 RUH personell registrert i 2022 fordelt på følgende type og på direkte årsaker:

TYPE	
Sammenstøt/påkjørsel/Trafikkulykke	205
Sikring av arbeidsområdet	90
Personlig verneutstyr	87
Arbeidsmiljø	59
Sprengning	52
Arbeid med håndverktøy	34
Snublet / gled	33
Fallende gjenstander	31
Fall fra høyden (person)	31
Ras/skred/Steinsprang	24

DIREKTE ÅRSAK	
Faktorer utenfor egen kontroll - 3. part, leverandør/kunde/andre interessenter, Klima/Vær	195
Fare/risiko på arbeidsstedet	105
Feil/mangler i Utførelse av arbeid	61
Brudd på lover/forskrifter/kontraktskrav	56
Brudd på prosedyre	50
Manglende / mangelfull bruk av verneutstyr	45
Menneskelig feil/farlig handling	44
Feil/mangler i Planlegging av arbeid	42
Brudd på risikoreduserende tiltak	35
Feil/Mangler på maskin/utstyr/materiell	32

UTFALL/ KONSEKVENNS	
Nesten ulykke/farlig forhold	722
Førstehjelpsskade	38
Ikke angitt	24
Personskade m/fravær - (H1)	6
Medisinsk behandling eller Tilrettelagt arbeid (H2)	5
Minimal skade (0-10.000)	2
Liten skade (10.000-50.000)	2
Moderat skade (50.000-250.000)	1

De fleste av rapporterte RUH personell gjelder farlige forhold/nesten ulykke. Med en N-verdien på 829 kan vi dermed konkludere med at våre arbeidstakere rapporterer inn farlige forhold og farlige handlinger før det blir en personskade.

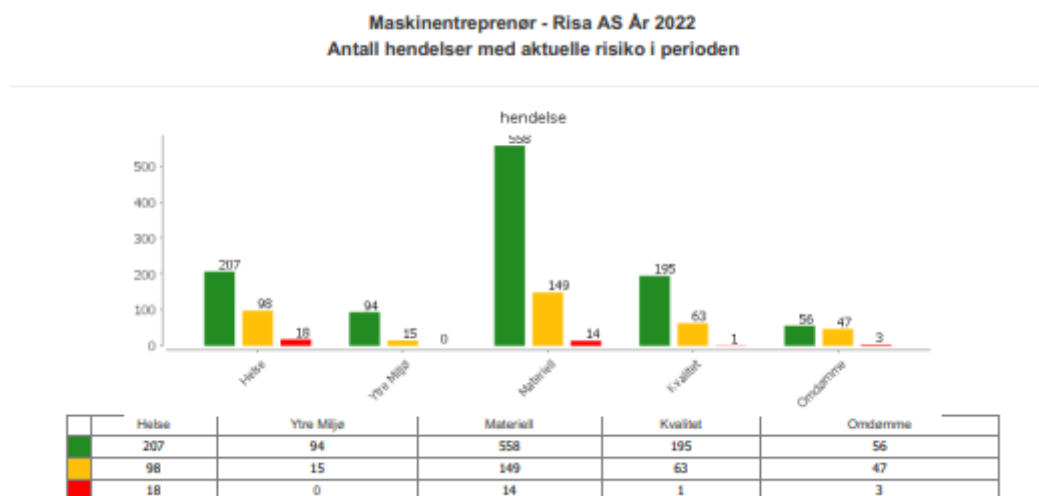
Vi har imidlertid 38 førstehjelpssaker som er fordelt på følgende typer og direkte årsak:

TYPE	
Kutt/treff av gjenstand	9
Snublet / gled	6
Klemmt/fanget	4
Sammenstøt/påkjørsel/Trafikkulykke	4
Arbeid med håndverktøy	4
Truffet av bevegelige utstyr	3
Støv, støy og vibrasjoner	2
Velt	2
Fall fra høyden (person)	2
Personlig verneutstyr	1

DIREKTE ÅRSAK	
Menneskelig feil/farlig handling	10
Manglende / mangelfull bruk av verneutstyr	7
Feil/mangler i Utførelse av arbeid	7
Fare/risiko på arbeidsstedet	6
Mangelfull planlegging og kontroll	2
Klima/Værforhold	1
Feil bruk av utstyr	1
Feil/mangler i Planlegging av arbeid	1
Brudd på risikoreduserende tiltak	1
Manglende eller mangelfull kommunikasjon	1

RISIKOPOTENSIAL I SAKENE

Totalt 3110 saker er rapportert. Nedenfor ser vi fordeling på saker som er risikovurdert som røde innenfor områdene: Helse, Ytre miljø, Materiell, Kvalitet og Omdømme.

Av 18 saker som er risikovurdert som røde på «Helse» gjelder 11 stk fare for sammenstøt/påkjørrel/Trafikkulykke. Vi må fortsatt konkludere med at Arbeid på vei er den største risikoen i Risa, både med tanke på at det er her det kommer inn flest rapporter, samtidig som det er her risikoen er størst. Det spesielle er at de fleste gjelder prosjektet Nedre Telemark og Vestfold, som har vært en trend de siste 3 årene. Her rapporteres det om en spesiell kjørekultur som også byggherre er kjent med. Risa og byggherre samarbeider tett om denne utfordringen.

Videre er 4 røde hendelser knyttet til «Sprengning» ved funn av udetonert sprengstoff.

Under Materiell, Kvalitet og Omdømme kan vi trekke fram følgende eksempler på høy risiko:

- Det ble boret i sprengstoff (31620)
- Dynamitt lå løst på ladet salve uten oppsyn (30347)
- Ødelagt svingkrans EC750 (32345)
- Asfaltfres kjørte mot trafikken (30450)
- Tipping i K1 på rødt etter ordre fra RSA
- Alle røde saker under helse som gjelder påkjørsel har også høy risiko for skade på utstyr og materiell

4.0 HMS aktiviteter 2022

Overordnet HMS / Styringssystem

- Innført nytt saksbehandlingssystem – Avvik.com - som gir bedre kvalitet i statistikkarbeidet.
- Digitalisert HMS-opplæring for nyansatte, Risa nettskole Didac
- Fortsatt utvikling av HMS-statistikker på Power BI
- Utarbeidet opplæringsmateriell i utførelse av grøfteplan og gjennomført opplæring ute på prosjekter.
- Revidert mal for risikovurdering for alle aktiviteter og avdelinger
- HMS-revisjoner
  - E6 Svenningelv – Lien
  - FV44 Bussveien Jåttåvågen (HMS og Ytre miljø)

- Nedre Telemark og Vestfold
- Gjennomgang av ISO45001 krav og verifikasjoner. Egen sjekkliste mal 9301-D2-L- Arbeidsmiljøsystem-Risa
- Revidering av eksisterende prosedyrer og maler innen HMS i kvalitetssystemet
- Månedlige ledelsesinspeksjoner med søkelys på HMS – Mål 200 pr år.

Generelt forebyggende HMS-arbeid:

Verne- og beredskapsarbeid:

- Gjennomført beredskapsøvelse internt. Scenariet; Grøfteras på IVAR-prosjektet.
- Gjennomført samling for alle verneombud i Risa
  - Utarbeidet årsplan for vernerunder for 2022 – 2023
- HMS runde med Hovedverneombud og HMS-rådgiver
- Det utføres vernerunder på alle prosjekter i Risa hver 14. dag
- Gjennomført arbeidsgrupper der ansatte medvirker for et trygt arbeidsmiljø:
  - Grøftarbeid
  - Bruk av mobiltelefon med hørselvern – Utarbeidelse av prosedyre og instruks
  - Bruk av formstøpte øreplugg
  - Utarbeidet og publisert «Hanskeguide» plakat for å unngå kuttskader

Granskning og Erfaringsoverføring:

- Granskning etter personskade under utlasting i tunnel i samarbeid med Hæhre
- Læringsark har blitt utarbeidet som tiltak etter alvorlige hendelser eller personskader:
  - Utforkjøring med vals
  - Sprut fra salve førte til materiell skader
  - Skadet hånd ved kapping av autovern
  - Falt på glatt underlag og brakk ribbein – 2 tilfeller
  - Planlegging og utførelse av grøftarbeid
  - Personskade ved legging av rør – strakk sener og muskler
  - Fikk kumlokk over fot
  - Boret i sprengstoff
  - Personskade: Hjullastersjåfør blei skade etter at blokk traff skuffa
  - Gravde over høyspentkabel
  - Klippet av strømførende ledning
  - Person berørte spenningsatt kabel
  - 12 Læringspunkter ved aktiviteter nær høyspenninglinjer og kabler
  - Bruk av setebelter i biler og maskiner
  - Person falt ned av last ca 3,5 meter under lossing av rør
  - Lastebil med henger kolliderte med personbil – 3. part ble skadet
  - Person slått over ende av rør i grøft
  - Person falt ned i veibanen – ble nesten overkjørt
  - Samtidig arbeid & uavklart arbeidsområde: Dumper rygget på riggoperatør
- **HMS-Journal hver måned med følgende fokusområder:**
  - Januar: Slitte stropper skal kastes! Fokus på glatte underlag og fall
  - Februar: Klemfare i nærhet av maskin + PVU: Bruk av hansker + Trivsel og godt arbeidsmiljø
  - Mars: Arbeid i høyden + kuttskader
  - April: Personløft i gravemaskin er forbudt! Info om vernerundeplan. Fokus på N-verdi.
  - Mai: Stopp & Tenk: Har du kontroll på dine omgivelser + Førstehjelpsskader
  - Juni: Sikre anlegg før ferien + Unngå kuttskader og bruk av hansker
  - Juli: Hvem er best i rapportering 2. kvartal + Fokus på Arbeidsvarsling

- August: Arbeid nær strøm
- September: Risiko mot høsten; Sikring av anlegg i vær og vind + Se og bli sett
- Oktober: Grøftarbeid og grøfteplan
- November: Samtidige arbeid i felles arbeidsområder + oppsummering førstehjelpsskader
- Desember: Glatte underlag og fallskader + klem- og kuttskader

HMS OPPLÆRING

- Kurset «Fareblind» er obligatorisk og gjennomføres for alle nyansatte
- HMS-opplæring for lærlinger: Lærling-uke med praktisk HMS og teorisamlinger
- HMS-opplæring på Risa Talentskole
- Verneombudkurs for nye verneombud og AMU-medlemmer
- Personlig Sikkerhets Instruks (PSI) på alle prosjekt
- Opplæring i utstyr og arbeidsoperasjoner i Ditio
- HMS-presentasjoner for prosjekter og internavdelinger
- HMS-presentasjoner på kundemøter (Oppstartsmøter, byggemøter)

4 møter i Arbeidsmiljøutvalget (AMU). Hovedfokus for 2022 har vært:

- Status personskader og tiltak etter alvorlige hendelser
- Gjennomgang av granskningsrapport og læringsark
- Presentert tilsynsrapporter - Arbeidstilsynet
- Informasjon om nye system (Didac og Avvik.com)
- Resultat etter HMS konferanse / VO-samling
- Saker fra arbeidstakerne:
  - Formstøpte øreplugg
  - Lys på hjelm
  - Bruk av mobiltelefon under arbeid,
  - Opplæring av lærlinger/skole-elever,
  - Anonym rapportering av RUH
- Saker fra Personalavdelingen
  - Ansattoversikt, Rekrutteringsbehov og Turnover
  - Inntak og oppfølging av lærlinger – kompetanse faddere
  - Medarbeidersamtaler
  - Forpleining av alle ansatte – sosiale tilbud
  - Hva er Bærekraft?
- Saker fra Stavnem Helse
- Informasjon om ny bedriftshelsetjenesten fra 01.01.23 Medco DinHMS

Oppsummering

Året 2022 har vist en reduksjon i antall personskader med fravær, men en av fraværsskadene ble imidlertid kategorisert som K4-Alvorlig på grunn av fare for varig mèn. Når vi ser på trenden de siste 3 årene, så oppstår de fleste personskadene på høsten. Det totale sykefraværet har økt fra 3 % til 4,17, men antall sykedager pga yrkesskader viser en positiv nedgang ift 2021. Det har vært fokusert mye på tilrettelegging av arbeid for å få folk raskest mulig tilbake i jobb.

N-verdien har også vist en positiv utvikling ift 2021 med en økning på 200. Vi har fortsatt ikke nådd målet på 1000 for hele Risa, men er godt fornøyde med at det går rette veien, og at enda flere av våre prosjekter og avdelinger greidde målet. Vi kan konkludere med at høy rapportering holder personskadene nede, noe vi vil fortsette å holde fokus på i 2023.

Vi har gjort oss gode erfaringer med mer tilgjengelig system for opplæring ute i felten og utstrakt bruk av læringsark i organisasjonen. Opplæring i felten kombinert med konkrete tiltak knyttet opp mot spesifikke arbeidsoperasjoner har gitt god effekt. Ved bruk av arbeidsgrupper som involverer arbeidstakerne og legger til rette for medvirkning ved revidering av rutiner og etablering av nye rutiner, ser vi at tiltak blir mer konkrete og derfor blir mottatt bedre i organisasjonen.

For 2023 må vi sørge for å ta med oss de tiltakene som har virket, samt fokusere mest på de arbeidsoperasjonene med høyest risiko og gjentakende hendelser. Det som peker seg ut er Arbeid på vei. Ved bruk av kampanjer må det fokuseres på sikkerhetskulturen. Nytt for 2023 blir månedlig måling av alvorlige personskader (K4) og fokusere mest på dem, mens vi fortsetter å tilrettelegge for de minst alvorlige personskadene.

Det aller viktigste for oss i Risa AS er at ALLE skal komme like hele hjem hver eneste dag! For at vi skal få til dette er det viktig at alle bidrar enten det er ledelse, ansatte, kunder eller leverandører.

TILTAK BASERT PÅ TYPER OG ÅRSAKSFORHOLD:

1. Arbeid på vei:
  - a. Arbeidsgruppe med DOV for å se på mulige forebyggende tiltak ved veiarbeid
  - b. Utarbeide en egen instruks for stedsansvarlig med påfølgende opplæring
  - c. Revidere DOV risikoanalyse og PSI
2. Fokusområde: Sprengning og håndtering av forsagere
3. Fokusområde: Dokumentert sikkerhetsopplæring i arbeidsutstyr fortsetter
4. Fokusområde: Sikring av arbeidsområdet (Kontroll på omgivelsene)
5. Fokusområde: Personlig verneutstyr
  - a. Oppdatering av prosedyrer og instruks knyttet til bruk av verneutstyr
  - b. Spesielt fokus på holdninger og etterlevelse hos ledere
  - c. Spesielt fokus på hansker og brillebruk (unngå kuttskader og sprut)
  - d. Fokus på glatte underlag og sklifare (unngå fall med bruddskader)
6. Fokusområde: Rapportering av RUH personell og økning av N-verdi
7. Oppdatering av HMS-prosedyrer/-instruks i QMS

Nærbø, 13.02.23

Elsie G. Mæland

HMS rådgiver

Godkjennes etter offentliggjøring av EBA sin statistikk ca mars 2023